

Η ιστορία της περιφέρειας του Δήμου Μοιρών είναι πανάρχαια και αρχίζει από τα πρώτα χρόνια της Μινωικής Περιόδου (3000 Π.Χ). Σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου έχουν βρεθεί αξιόλογα Μινωικά κατάλοιπα. Ιδιαίτερα σημαντικοί και πολυπληθείς είναι οι πρωτομινωικοί θολωτοί τάφοι που έχουν ανασκαφεί στην περιφέρεια της Μονής Οδηγήτριας.

Κατά την Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή περίοδο παρουσιάζουν ιδιαίτερη ακμή οι πόλεις Βοίβη (σημερινή Πόμπια ) και Λασαία, σημερινός Χρυσόσσομος, στους Καλούς Λιμένες. Την ίδια εποχή λειτουργεί και σπουδαίο Ασκληπιείο στην Αγία Κυριακή της Μονής Οδηγήτριας, όπου εκτός από τους κτιστούς θολωτούς πρωτομινωικούς τάφους, υπάρχουν και τεράστιοι λαξευτοί θαλαμοειδείς τάφοι Ελληνορωμαϊκής περιόδου.

Κατά την Ελληνορωμαϊκή και πρωτοβυζαντινή περίοδο ακμάζει επίσης ο θρυλικός Λαβύρινθος το τεράστιο εκείνο σπληλαιώδες και πολυδαίδαλο Λατομείο της Γόρτυνας πάνω από το σημερινό Καστέλι καινουργίου. Κατά τη γνώμη των καθηγητών, αιμνήστου Νικολάου Πλάτωνα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Εμμανουήλ Μικρογιαννάκη του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο κορυφαίος φιλόσοφος της Ελληνικής Αρχαιότητας, Πλάτων τοποθετεί την ιδανική Πολιτεία του σπουδαιότερου και μεγαλύτερου φιλοσοφικού έργου του «ΝΟΜΟΙ» στη θέση των σημερινών Μοιρών, μετά από έρευνα που πραγματοποίησε ο ίδιος ο ίδιος ο Πλάτων στην περιοχή μας, στα μέσα του 4ου π.χ. αιώνα.

Το πρώτο μέρος της Κρήτης το οποίο πάτησε ο Απόστολος Παύλος, ήταν οι καλοί Λιμένες, κατά το ταξίδι του στη Ρώμη προκειμένου να δικαστεί.

Κατά τη Βυζαντινή και Βενετική περίοδο ακμάζουν τα μοναστήρια της Οδηγήτριας και των Απεζανών που ήταν μεγάλα θρησκευτικά, πνευματικά και καλλιτεχνικά κέντρα. Κατά το ίδιο διάστημα ακμάζει και ο ασκητισμός στα ερημητήρια της περιοχής του Αγιοφάραγγο. Αξιόλογα Βυζαντινά μνημεία υπάρχουν στην περιοχή της Οδηγήτριας, των Πηγαϊδακίων, της Πόμπιας, της Γαλιάς, του Βρέλη, της Απολύχνου και του Αγιοφάραγγο.

Το 1206 ο Γενοβέζος αρχιπειρατής και κατακτητής της Κρήτης, Ερρίκος Πεσκατόρε, ιδρύει σε ύψωμα, κοντά στο Καστέλι Καινουργίου, το «Καινούργιο Καστέλι» (castel-nuono), από το οποίο πήρε το όνομα ολόκληρη η Επαρχία Καινουργίου. Σκληρές μάχες έγιναν γύρω από το φρούριο αυτό κατά τη διάρκεια των Κρητικών Επανάστασεων εναντίων των Βενετών.

Κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας η περιοχή του Δήμου Μοιρών Ανέδειξε κορυφαίους αγωνιστές της Κρητικής Ελευθερίας που έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στις Κρητικές Επαναστάσεις, σαν γενικοί επαναστατικοί αρχηγοί ολόκληρης της κεντρικής και ανατολικής Κρήτης. Οι μορφές αυτές ήταν ο κρυπτοχριστινός καπετάν Μιχάλης χουσεϊν Κουρμούλης από τον Κουσέ (όπου σώζονται και οι περίφημοι Πύργοι του ) και ο Καπετάν Μιχάλης Κόρακας από την Πόμπια. Η Πόμπια υπήρξε επίσης κατά την περίοδο αυτή και το μεγαλύτερο πνευματικό κέντρο ολόκληρης της Μεσαράς, δεδομένου ότι σε αυτήν ιδρύθηκε το αρχαιότερο Δημοτικό Σχολείο (1842), το μοναδικό Στη Μεσαρά Ελληνικό Σχολείο (Σχολαρχείο ) το 1883 και το μοναδικό Γυμνάσιο (1919).

Κατά την περίοδο της Γερμανικής κατοχής οι Γερμανοί, κατασκεύασαν τεράστια οχυρωματικά έργα στο κεφάλι της Οδηγητρίας προκειμένου να ελέγχουν το Λιβικό πέλαγος. Την 1η Ιουνίου 1942 εκτέλεσαν 9 σημαίνοντες κατοίκους των Μοιρών - μεταξύ των οποίων και τον πρόεδρο της τότε κοινότητας σαν αντίποινα για την εξόντωση του μεγάλου προδότη, Δαμάσκου, από την αντάρτικη ομάδα του Πετρακογιώργη.

Από το 1930 και μετά οι Μοίρες γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη με αποτέλεσμα να αποτελούν σήμερα το μεγαλύτερο εμπορικό, Διοικητικό, θρησκευτικό, εκπαιδευτικό και συγκοινωνιακό κέντρο ολόκληρης της Μεσαράς. Το 1949 Ανακηρύχτηκαν σε Δήμο, το 1994 με την εθελουσία συνένωση του Ν1416/84 ο Δήμος Μοιρών και η Κοινότητα Γαλιάς συνενώθηκαν σ' έναν Ο.Τ.Α. με την επωνυμία Δήμος Μοιρών.

Ο Δήμος Μοιρών στην σημερινή του μορφή (Καποδιστριακός Δήμος) δημιουργήθηκε το 1999 με το Ν 2539/97 Πρόγραμμα Ιωάννης Καποδιστρίας και τη συνένωση του τότε Δήμου Μοιρών (με τα Τοπικά Διαμερίσματα Μοιρών και Γαλιάς) με 10 ακόμα Κοινότητες